

CHƯƠNG TRÌNH MÔ ĐUN

(Kèm theo thông tư số: 03/2017TT-BLĐTBXH ngày 01/03/2017
của Bộ trưởng Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội)

Tên mô đun: Thanh toán quốc tế

Mã mô đun: MĐ21

Thời gian thực hiện mô đun: 45 giờ; (Lý thuyết: 15 giờ; Thực hành, thí nghiệm, thảo luận, bài tập: 26 giờ; Kiểm tra/thi: 4 giờ)

I. Vị trí, tính chất của mô đun:

- Vị trí: là mô đun được bố trí ở phần tự chọn
- Tính chất: là mô đun cơ sở ngành lĩnh vực kinh tế tài chính, là nền tảng giúp người học có được cơ sở mở rộng nâng cao các học phần chuyên ngành tiếp theo.

II. Mục tiêu môn học:

- Kiến thức:
 - + Trình bày được các vấn đề về tỷ giá hối đoái, thị trường hối đoái, cán cân thanh toán quốc tế, các phương tiện và phương thức thanh toán quốc tế
 - + Trình bày được khái niệm, đặc điểm, nội dung của hối phiếu, séc, giấy chuyển tiền, thẻ ngân hàng, chứng từ tài chính, chứng từ thương mại và cách kiểm tra xử lý bộ chứng từ.
 - + Xác định và đọc được bộ chứng từ trong thanh toán quốc tế.
 - + Vận dụng được các kiến thức đã học để lựa chọn phương thức thanh toán phù hợp với đặc điểm của doanh nghiệp cũng như hợp đồng ngoại thương được ký kết.
 - + Tránh một số sai sót thường gặp khi lập bộ chứng từ thanh toán và những rủi ro thường xảy ra trong hoạt động thanh toán Quốc tế.
- Kỹ năng:
 - + Đọc được bộ chứng từ thanh toán quốc tế.
 - + Xác định được tỷ giá trong các nghiệp vụ hối đoái, phân tích và lựa chọn các phương thức thanh toán.
 - + Kinh doanh chênh lệch tỷ giá hối đoái trên thị trường ngoại hối.
 - + Hình thành các phương pháp nghiên cứu, tìm ra những hạn chế trong từng phương thức thanh toán quốc tế để tránh được những rủi ro khi áp dụng các phương thức thanh toán quốc tế trong thực tiễn.
 - + Vận dụng những kiến thức đã học để phân tích các ảnh hưởng của thanh toán quốc tế trong thương mại quốc tế.
- Năng lực tự chủ và trách nhiệm:
 - + Giúp người học tự giải quyết một số vấn đề lý luận, bài tập được giao; có tinh thần trách nhiệm cao trong việc trao đổi học tập, góp ý xây dựng bài.

III. Nội dung mô đun:

1. Nội dung tổng quát và phân bổ thời gian:

STT	Tên các bài trong mô đun	Thời gian (giờ)			
		Tổng số	Lý thuyết	Thực hành, thí nghiệm, thảo luận, bài tập	Kiểm tra
1	Bài mở đầu: giới thiệu về học phần	1	1		
2	Bài 1: Tỷ giá hối đoái	14	4	9	1
3	Bài 2: Thị trường hối đoái	11	4	7	

4	Bài 3: Cán cân thanh toán quốc tế và chính sách quản lý ngoại hối	4	1	3	
5	Bài 4: Các phương tiện thanh toán quốc tế thông dụng trong ngoại thương	7	3	3	1
6	Bài 5: Các phương thức thanh toán quốc tế	6	2	4	
7	Kiểm tra kết thúc môn học	2			2
	Cộng	45	15	26	4

2. Nội dung chi tiết

Bài mở đầu: Giới thiệu môn học

Thời gian: 01 giờ

Bài 1: TỶ GIÁ HỐI ĐOẠI

Thời gian: 14 giờ

1. Mục tiêu của bài:

- Trình bày được những kiến thức tổng quát về hoạt động thanh toán quốc tế: Cơ sở hình thành tỷ giá, Khái niệm và các phương pháp yết giá, Cơ sở pháp lý xác định tỷ giá và các nhân tố ảnh hưởng đến sự biến động của tỷ giá hối đoái.
- Nhận biết được mục đích và tầm quan trọng của hoạt động thanh toán quốc tế và tỷ giá hối đoái.

2. Nội dung bài:

1.1. Khái niệm và phương pháp niêm yết tỷ giá

1.1.1. Khái niệm

1.1.2. Các phương pháp niêm yết tỷ giá

1.2. Một số quy ước trong giao dịch hối đoái

1.2.1. Cách viết

1.2.2. Tỷ giá nghịch đảo

1.2.3. Phương pháp đọc tỷ giá

1.3. Xác định tỷ giá theo phương pháp tính chéo

1.3.1. Nguyên tắc chung

1.3.2. Vận dụng phương pháp tính chéo

1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến tỷ giá hối đoái

1.4.1. Tỷ lệ lạm phát

1.4.2. Cán cân thanh toán quốc tế

1.4.3. Các nhân tố khác

1.5. Các loại tỷ giá hối đoái

1.5.1. Tỷ giá chính thức

1.5.2. Tỷ giá kinh doanh

1.5.3. Tỷ giá mở cửa, tỷ giá đóng cửa

1.5.4. Tỷ giá xuất, nhập khẩu

1.6. Các biện pháp điều chỉnh tỷ giá hối đoái

1.6.1. Chính sách chiết khấu

1.6.2. Quỹ dự trữ bình ổn tỷ giá hối đoái

1.6.3. Phá giá tiền tệ

1.6.4. Nâng giá tiền tệ

Bài 2: THỊ TRƯỜNG HỐI ĐOẠI

Thời gian: 11 giờ

1. Mục tiêu của bài:

- Trình bày được khái niệm, đặc điểm và thành phần tham gia thị trường hối đoái.
- Xác định được tỷ giá áp dụng và đối khoản trong các nghiệp vụ hối đoái.

2. Nội dung bài:
 - 2.1. Khái niệm và đặc điểm của thị trường hối đoái
 - 2.1.1. Khái niệm
 - 2.1.2. Đặc điểm
 - 2.3. Thành phần tham gia thị trường hối đoái
 - 2.4. Các nghiệp vụ hối đoái
 - 2.4.1. Nghiệp vụ mua bán trao ngay (spot)
 - 2.4.2. Nghiệp vụ hối đoái có kỳ hạn (Forward)
 - 2.4.3. Kinh doanh chênh lệch tỷ giá (Arbitrage)
 - 2.4.4. Nghiệp vụ hoán đổi (Swap)
 - 2.4.5. Nghiệp vụ quyền chọn (Option)

Bài 3: CÁN CÂN THANH TOÁN QUỐC TẾ VÀ CHÍNH SÁCH QUẢN LÝ NGOẠI HỐI Thời gian: 4 giờ

1. Mục tiêu của bài:
 - Trình bày được khái niệm, nội dung cán cân thanh toán quốc tế và chính sách quản lý ngoại hối ở VN
 - Xác định được các nhân tố ảnh hưởng cán cân thanh toán quốc tế và biện pháp điều chỉnh cán cân.
2. Nội dung bài:
 - 3.1. Khái niệm và nội dung cán cân thanh toán quốc tế
 - 3.1.1. Khái niệm
 - 3.1.2. Nội dung
 - 3.2. Nguyên tắc ghi chép của cán cân thanh toán quốc tế
 - 3.2.1. Ghi chép
 - 3.2.2. Hạch toán (bút toán kép)
 - 3.3. Nhân tố ảnh hưởng đến cán cân thanh toán quốc tế
 - 3.3.1. Cán cân mậu dịch
 - 3.3.2. Lạm phát
 - 3.3.3. Ảnh hưởng của thu nhập quốc dân
 - 3.3.4. Ảnh hưởng của tỷ giá hối đoái
 - 3.3.5. Sự ổn định chính trị của một đất nước, chính sách đối ngoại của quốc gia
 - 3.3.6. Khả năng và trình độ quản lý kinh tế của chính phủ

Bài 4: CÁC PHƯƠNG TIỆN THANH TOÁN QUỐC TẾ THÔNG DỤNG TRONG NGOẠI THƯƠNG Thời gian: 7 giờ

1. Mục tiêu của bài:
 - Trình bày được chức năng, vai trò, tính chất và những nghiệp vụ liên quan đến hối phiếu, kỳ phiếu, séc và thẻ thanh toán quốc tế.
 - Phát hành một hối phiếu theo đúng quy định và tập quán thanh toán quốc tế.
2. Nội dung bài:
 - 5.1. Hối phiếu
 - 5.1.1. Khái niệm
 - 5.1.2. Đặc điểm của hối phiếu
 - 5.1.3. Hình thức của hối phiếu
 - 5.1.4. Nội dung hối phiếu
 - 5.1.5. Các loại hối phiếu

- 5.1.6. Các nghiệp vụ có liên quan đến hối phiếu
- 5.2. Séc (check/cheque)
 - 5.2.1. Khái niệm
 - 5.2.2. Những điều kiện thành lập séc
 - 5.2.3. Nội dung của tờ séc
 - 5.2.4. Thời gian hiệu lực của séc
 - 5.2.5. Các loại séc
- 5.3. Thẻ nhựa

Bài 5: CÁC PHƯƠNG THỨC THANH TOÁN QUỐC TẾ

Thời gian: 6 giờ

1. Mục tiêu của bài:
 - Đọc và hiểu được nội dung của từng loại chứng từ
 - Kiểm tra sự hợp lệ và chính xác của bộ chứng từ
 - Trình bày và biết cách sử dụng từng loại chứng từ trong bộ chứng từ thanh toán quốc tế.
 - Có kiến thức về nghiệp vụ chuyển tiền qua ngân hàng: nội dung, các bên tham gia, cơ sở pháp lý của nghiệp vụ này.
 - Quy trình thực hiện phương thức thanh toán chuyển tiền, mở tài khoản, nhờ thu.
 - Các hình thức chuyển tiền, mở tài khoản, nhờ thu.
 - Phân tích và đánh giá được ưu nhược điểm phương thức thanh toán này và lựa chọn phương thức thanh toán phù hợp trong thực tế.
2. Nội dung bài:
 - 5.1. Phương thức chuyển tiền
 - 5.1.1. Khái niệm
 - 5.2.2. Quá trình tiến hành nghiệp vụ
 - 5.2. Phương thức mở tài khoản
 - 5.3. Phương thức thanh toán nhờ thu
 - 5.3.1. Khái niệm
 - 5.3.2. Các loại nhờ thu
 - 5.4. Phương thức thanh toán CAD
 - 5.5. Phương thức thanh toán tín dụng chứng từ
 - 5.5.1. Khái niệm
 - 5.5.2. Quá trình tiến hành phương thức thanh toán tín dụng chứng từ
 - 5.5.3. Thư tín dụng
 - 5.5.4. Các loại thư tín dụng
 - 5.6. Bộ chứng từ hàng hoá
 - 5.6.1. Hoá đơn thương mại
 - 5.6.2. Các loại hóa đơn khác
 - 5.6.3. Vận đơn đường biển
 - 5.6.4. Phiếu đóng gói
 - 5.6.5. Giấy chứng nhận xuất xứ
 - 5.6.7. Giấy chứng nhận số lượng/trọng lượng
 - 5.6.8. Giấy chứng nhận phẩm chất hàng hóa
 - 5.6.9. Bảo hiểm đơn
 - 5.6.10. Giấy chứng nhận vệ sinh
 - 5.6.11. Giấy chứng nhận kiểm dịch thực vật
 - 5.6.12. Giấy chứng nhận kiểm dịch động vật

5.6.13. Tờ khai hải quan

Thi kết thúc học phần

Thời gian: 2 giờ

IV. Điều kiện thực hiện môn học

1. Phòng học chuyên môn hóa, nhà xưởng: phòng học lý thuyết
2. Trang thiết bị máy móc: máy chiếu/tivi màn hình lớn
3. Học liệu, dụng cụ, nguyên vật liệu: phần viết, bảng
4. Các điều kiện khác: phòng thoáng mát, đủ ánh sáng, quạt gió, vệ sinh sạch sẽ

V. Nội dung và phương pháp đánh giá

1. Nội dung:

- Kiến thức: Hiểu rõ cơ bản về tỷ giá hối đoái. Hiểu đúng và có hệ thống các phương thức thanh toán trong giao dịch ngoại thương. Nhận ra những ưu điểm, nhược điểm cơ bản của các nghiệp vụ hối đoái trên thị trường hối đoái. Nắm được nguyên lý điều chỉnh tỷ giá hối đoái khi tỷ giá hối đoái biến động vượt quá mức cho phép.

- Kỹ năng: Sinh viên đọc hiểu và phân tích thực hành được các kỹ năng, các yêu cầu tính toán ra số tiền chuyển đổi từ đồng tiền của quốc gia này sang đồng tiền của quốc gia khác. Áp dụng linh hoạt những nghiệp vụ hối đoái trong việc bảo hiểm rủi ro tỷ giá tăng giảm trong tương lai.

- Năng lực tự chủ và trách nhiệm: Sinh viên nghiên cứu các tài liệu và làm các bài tập cá nhân do giáo viên giao, thảo luận nhóm và tích cực tham gia đóng góp ý kiến trên lớp; dự giờ giảng dạy trên lớp (100%).

2. Phương pháp:

- Sử dụng thang điểm 10 để đánh giá cho điểm và quy đổi sang thang điểm 4 để tổng kết, đánh giá thành quả học tập của sinh viên.

- Thực hiện theo quy chế đào tạo hiện hành.

- Kiểm tra, đánh giá học phần/môn học thực hiện theo quy định hiện hành.

- Thi kết thúc học phần:

+ Thời gian làm bài thi: 60 phút

+ Hình thức thi: tự luận

+ Sinh viên được sử dụng tài liệu.

+ Nội dung đánh giá: từ 3 đến 4 bài toán.

VI. Hướng dẫn thực hiện môn học

1. Phạm vi áp dụng môn học: Phạm vi áp dụng môn học: trang bị kiến thức về cho sinh viên bậc cao đẳng được đào tạo tại Trường Cao đẳng Kiên Giang làm cơ sở trong quá trình tiếp cận với các môn học khác.

2. Hướng dẫn về phương pháp giảng dạy, học tập môn học:

- Đối với giáo viên, giảng viên: diễn giải những lý thuyết và trình bày ví dụ chứng minh có liên quan; tương tác với sinh viên và đặt vấn đề để sinh viên suy nghĩ giải quyết; ngoài các bài tập làm trên lớp giáo viên cần giao thêm bài tập về nhà cho sinh viên và có kiểm tra; ngoài ra giáo viên có thể đưa thêm các phần có liên quan để bổ sung kiến thức cho sinh viên trong điều kiện cho phép; giáo viên nên có chính sách khuyến khích các sinh viên tích cực tham gia.

- Đối với người học: cần tham dự đầy đủ các giờ trên lớp; tham gia thảo luận và tích cực làm các bài tập trên lớp và bài tập ở nhà; nghiên cứu các vấn đề có liên quan để cùng với giáo viên và tập thể lớp giải quyết.

3. Những trọng tâm cần chú ý: sau mỗi chương giáo viên cần tóm lại nội dung của chương và giao thêm bài tập về nhà cho sinh viên; khi tiến hành giảng dạy chương mới cần nhắc lại nội dung chương đã học để tạo tính liên tục.

4. Tài liệu tham khảo:

- Nguyễn Minh Kiều (2012), *Thanh toán quốc tế*, NXB Lao động Xã hội, Hà Nội
- Nguyễn Văn Tiến (2010), *Tài chính quốc tế*, NXB Thống kê, Thành phố Hồ Chí Minh
- Võ Quang Thu (2007), *Kinh doanh quốc tế*, NXB Thống kê, Thành phố Hồ Chí Minh
- Lê Văn Tự (2010), NXB Thống kê, Thành phố Hồ Chí Minh
- Bài giảng của giáo viên

5. Ghi chú và giải thích (nếu có):

TRƯỞNG KHOA/BỘ MÔN

GIẢNG VIÊN BIÊN SOẠN